

Sava MAIMESCU

doctor în drept,
conferențiar universitar

Universitatea de Stat din Moldova

TRANSPORTATORUL CA SUBIECT SPECIAL AL RĂSPUNDERII PENALE PENTRU COMITEREA INFRAȚIUNILOR VAMALE PE TERITORIUL VAMAL AL REPUBLICII MOLDOVA

The article is dedicated to a wide range of juridical-qualification and application problems, referring to the juridical statute of transporter and his punishment in the case of the infringement of national and international legislation where the Republic of Moldova is a part of. Also, certain proposals are provided referred to application of administrative-penal sanctions for transporter, in the case of contraband perpetration on the national state territory.

Amplasarea teritorial-geografică a Republicii Moldova, precum și nivelul ei de dezvoltare economică la etapa actuală sînt factori în baza cărora în cadrul ei național, la transportarea mărfurilor, încărcăturilor, obiectelor, a bunurilor materiale și a pasagerilor pot fi aplicate următoarele tipuri de transport:

- 1) transportul feroviar;
- 2) transportul auto;
- 3) transportul aerian;
- 4) transportul naval;
- 5) transportul urban electric;
- 6) transportul prin conducte.¹

Tipurile de transport reglementate de legiuitor în normele de drept speciale ale legii organice denotă că la transportarea mărfurilor, obiectelor, încărcăturilor se folosesc toate felurile de transport prevăzute în art.16-21 ale Legii Republicii Moldova cu privire la transporturi.¹ La transportarea pasagerilor se folosesc practic aceleași tipuri de transport, cu excepția transportului prin conducte, prevăzut de art.21 al Legii organice nominalizate.

Practica activității organelor vamale ale Republicii Moldova, precum și ale statelor vecine atestă că la transportarea peste frontiera vamală externă a statului a mărfurilor de diferite categorii, a încărcăturilor, obiectelor și a altor bunuri materiale sînt aplicate următoarele tipuri de transport:

- transportul auto;
- transportul feroviar;
- transportul aerian;
- transportul naval maritim;
- transportul naval fluvial;
- transportul pe apă;
- transportul prin containere;
- transportul prin conducte;
- transportul prin conductoare.

Felurile de transport incluse în clasificarea relatată de noi, întîlnite în cadrul efectuării activității practice a organelor vamale, sînt practicate, de regulă, la transportarea mărfurilor, încărcăturilor, obiectelor, valorilor și a altor bunuri materiale peste frontiera vamală externă a Republicii Moldova. Aceleași tipuri de transport sînt practicate și la transportarea diferitelor categorii de pasageri la momentul trecerii acestora peste frontiera vamală externă, cu excepția transportării în containere, a transportului prin conducte și a transportului prin conductoare.

Alături de tipurile de transport deja cunoscute și utilizate în practica vamală internațională la transportarea mărfurilor, încărcăturilor, obiectelor, valorilor, a altor bunuri materiale și a pasagerilor, precum: transportul auto, transportul feroviar, transportul aerian, transportul naval, transportul fluvial și transportul pe apă, în a doua jumătate a sec.XX a apărut și transportul prin containere.² După cum demonstrează practica vamală internațională, containerele ca mijloc de transport au început să fie practicate îndeosebi în cazul transportării mărfurilor cu tipuri de transport combinate, adică, cînd la transportarea mărfurilor de la expeditor spre destinatar se utilizează transportul feroviar, naval, fluvial, aerian, inclusiv transportul auto.

De regulă, în asemenea situații ca mijloc de transport sînt utilizate containerele care sînt transportate, transbordate cu ușurință de pe un fel de transport pe alt fel de transport prin intermediul mecanismelor și instalațiilor speciale de descărcare - încărcare a containerelor.

Aplicarea containerelor ca mijloc de transport la transportul pe cale internațională a mărfurilor este prevăzută de „Convenția vamală relativă la transportul internațional al mărfurilor sub acoperirea carnetelor TIR” (Convenția TIR), semnată la 14 noiembrie 1975 la Geneva³, numită în limbajul funcționarilor vamali practicieni din mai multe state ale lumii Convenția tranzitului vamal accelerat.

Conform prevederilor Convenției internaționale nominalizate, la transportarea pe cale internațională a mărfurilor prin utilizarea containerelor este necesar ca containerele, indiferent de capacitatea și volumul lor, să dispună de înscrisuri și semne de marcare specială, care

sînt stabilite în normele de drept stipulate în Convenție. Astfel, constatăm că marcarea containerelor în asemenea cazuri trebuie să fie efectuată în mod obligatoriu conform Convenției TIR, adică să dispună de o placă cu dimensiuni speciale 250 x 400 mm, pe care să fie fixate literele latine TIR cu caractere majuscule, care să aibă o înălțime de 200 mm și o grosime de cel puțin 20 mm. Aceste litere urmează a fi de culoare albă aplicate pe un fon de culoare albastră.⁴

Însă, pentru ca mărfurile să fie transportate de la expeditor la destinatar de către transportatorul specializat anume pe cale internațională, deci cînd fie expeditorul, fie destinatarul au locul de reședință în state diferite, este necesar ca transportarea să se efectueze în baza unui oarecare contract de caracter internațional la transportarea mărfurilor. Un asemenea contract de formă și tip speciale este prevăzut de Convenția internațională cu privire la contractul internațional de transportare a mărfurilor cu transportul auto pe șosele care a fost adoptată și semnată la 19 mai 1956 la Geneva, intrată în vigoare la 2 iulie 1961.⁵ Convenția nominalizată a adoptat formularul de tip special al Scriorii de trăsură de caracter național, care este aplicat la transportarea mărfurilor pe teritoriul statelor aderente la Convenție din Europa, Asia, parțial statele din Nordul Africii, inclusiv unele state de pe continentul american.

În cazul utilizării transportului combinat la transportarea pe cale internațională a mărfurilor, și dacă numai pe o parte neînsemnată a rutei de transportare este folosit transportul auto la transportarea mărfurilor către destinatar, se aplică atît prevederile Convenției CMR din 19 mai 1956, cît și prevederile Convenției TIR din 14 noiembrie 1975.⁶

Din cele relatate reiese că la transportarea mărfurilor, încărcăturilor peste frontiera vamală a statului, cu orice fel de transport s-ar efectua, transportatorul dispune de drepturi și obligațiuni care le are față de expeditorul și, nemijlocit, față de destinatarul mărfurilor. El figurează numai ca persoană juridică, care își exercită funcțiile obligaționale de la momentul încărcării mărfurilor de la expeditor pînă la transportarea acestora la destinatar.

Noțiunea de persoană juridică, cu toate particularitățile ei, este stipulată în legislația civilă națională a statului, în cadrul unei norme de drept prevăzute în special de legiuitor.⁷ Conform normei de drept stipulate în art.55 CC RM, persoana juridică este organizația care are un patrimoniu distinct și răspunde pentru obligațiile sale cu acest patrimoniu, poate să dobîndească și să exercite în nume propriu drepturi patrimoniale și personale nepatrimoniale, să-și asume obligații și poate fi reclamat și pîrît în instanța de judecată. Reieșind din norma de

drept nominaliză, constatăm că persoana juridică, pe lîngă obligațiunile și drepturile prevăzute de actele normative naționale, iar în unele cazuri de cele internaționale, poate purta și răspundere pentru îndeplinirea sau neîndeplinirea obligațiunilor sale cu patrimoniul său.

Răspunderea transportatorului ca persoană juridică poate parveni numai atunci cînd transportatorul, actînd din numele său, din numele expeditorului sau din numele destinatarului de mărfuri, a încălcat prevederile convențiilor internaționale, ale acordurilor internaționale, stipulate în normele de drept, în conformitate cu care efectuează transportarea mărfurilor, încărcăturilor pe cale internațională, cauzînd astfel prejudiciu statului național prin teritoriul cărora el își exercită obligațiunile contractuale.

Conform prevederilor legislației Republicii Moldova, pentru încălcarea prevederilor normelor de drept stipulate în izvoarele de drept internaționale și cele naționale, transportatorul de mărfuri, încărcături, obiecte, poate fi tras la următoarele feluri de răspundere:

- a) răspundere civilă⁸;
- b) răspundere administrativă materială⁹;
- c) răspundere penală¹⁰;
- d) răspundere internațională.¹¹

a) *La răspundere civilă* transportatorul ca subiect special al răspunderii este tras în conformitate cu prevederile normelor de drept ale Codului civil al statului național pe al cărui teritoriu își are locul de reședință destinatarul mărfii. Răspunderea parvine în cazul cînd lotul de marfă nu a fost transportat în conformitate cu cerințele normelor de drept stipulate în contractul internațional de transportare a mărfurilor, obiectelor, încărcăturilor expediate destinatarului. Temei pentru a fi tras transportatorul la răspundere civilă poate servi, drept exemplu, deteriorarea mărfii transportate ca rezultat al încălcărilor cerințelor vitezei de deplasare, lipsa mărfii din cantitatea de marfă prevăzută pentru a fi transportată, încălcarea cerințelor de păstrare și transportare. În acest caz, transportatorul trebuie să recupereze paguba și prejudiciul cauzat proprietarului mărfii, încărcăturii care urmează să le primească în posesie și folosință.

b) *La răspundere administrativă materială* transportatorul poate fi tras în cazul în care nu a respectat cerințele legislației vamele naționale la transportarea mărfurilor începînd din statul de expediție a mărfii, statul sau statele prin care se deplasează transportatorul sub regimul de tranzit clasic internațional și, respectiv, statul sau statele de destinație a mărfii.

La răspundere administrativă în formă materială transportatorul urmează a fi tras în conformitate cu legislația vamală națională pentru încălcarea regulilor vamele la transportarea mărfurilor¹², aplicîndu-se sancțiunea

administrativă, în formă de amendă¹³, de autoritatea vamală care a depistat încălcarea regulilor vamale.

Temei al tragerii transportatorului la răspundere administrativă în formă de amendă servesc normele de drept vamale ale statului național, în cazul nostru – ale Republicii Moldova, dacă transportatorul nu a respectat atât cerințele convențiilor internaționale, cât și ale legislației naționale vamale care stabilesc cerințele la transportarea mărfurilor pe cale internațională prin teritoriul statului național. La aceste încălcări se atribuie: nerespectarea termenului de efectuare a tranzitului internațional de mărfuri; deteriorarea sigiliului vamal aplicat la intrare în țară; deteriorarea sigiliului aplicat conform Convenției TIR la momentul de încărcare a mărfurilor la expeditor; încălcarea regimului vamal suspensiv acordat la intrare pe teritoriul statului național; punerea în circulație a mărfurilor fără permisiunea organului vamal etc.

c) *Răspunderea penală* poate fi aplicată transportatorului de mărfuri, încărcături, obiecte în condițiile comiterii infracțiunilor prevăzute de art.248 CP RM – contrabanda și, în unele cazuri (mai rar întâlnite), pentru eschivarea de la achitarea plăților și taxelor vamale, infracțiune vamală prevăzută de art.249 CP RM. Conform prevederilor stabilite de legiuitor în legislația de procedură penală, competența urmăririi penale a infracțiunii de contrabandă, prevăzută de art.248 CP RM, și a infracțiunii de eschivare de la achitarea plăților și taxelor vamale, prevăzută de art.249 CP RM, se află în competența organului de urmărire penală al Serviciului Vamal al Republicii Moldova.¹⁴

Considerăm necesar a atrage atenția la faptul că, conform sugestiilor noastre, pentru a trage persoana juridică la răspundere penală pentru comiterea contrabandei doar pentru faptul că ea desfășoară activitate de întreprinzător, în modalitățile sancționate la alin.(4) art.21 CP RM¹⁵, nu e suficient. Pentru a întruni toate elementele infracțiunii de contrabandă, ba chiar și a infracțiunii de eschivare de la achitarea plăților vamale, este în mod obligatoriu necesar ca persoana juridică care desfășoară activitatea de întreprinzător, în mod obligatoriu să practice și activitatea economică externă și să fie recunoscută ca participant la activitatea economică externă a statului.

Susținem această argumentare, deoarece una dintre condițiile principale necesare la calificarea infracțiunii de contrabandă sînt acțiunile întreprinse de persoana juridică și orientate la trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor, obiectelor, încărcăturilor și a altor valori în proporții mari. După cum denotă activitatea practică a organelor vamale din Republica Moldova, este imposibil ca persoana juridică să deplaseze, să transporte careva mărfuri, obiecte, încărcături

peste frontiera vamală a statului fără de a fi autorizată ca agent economic¹⁶ participant la activitatea economică externă. Această constatare este argumentată și de materialele arhivelor instituțiilor vamale din Republica Moldova ce țin de efectuarea activității economice externe practice, care atestă că oricare participant la activitatea economică externă a statului este în mod obligatoriu persoană juridică, însă nu orice persoană juridică poate și urmează a fi recunoscută ca participant la activitatea economică externă. Prin urmare, din cele relatate mai sus reiese că în calitate de subiect al infracțiunilor vamale urmează a fi recunoscută persoana juridică care figurează ca agent economic participant la activitatea economică externă a statului. Transportatorul, după cum atestă multiplele documente de procedură vamală, la fel este recunoscut în dreptul vamal ca persoană juridică la momentul trecerii/transportării mărfurilor peste frontiera vamală a statului, indiferent de locul și statul înregistrării acestuia. Mai mult ca atât, la trecerea peste frontiera vamală și cea de stat, transportatorul este recunoscut nu ca persoană juridică obișnuită, care este participant la activitatea economică externă a statului, ci ca persoană juridică specială care este delegată cu drepturi și obligațiuni speciale de a transporta anume mărfuri, obiecte, încărcături și pasageri peste frontiera vamală a statului.

Reiese că la trecerea peste frontiera vamală a statului transportatorul este recunoscut numai ca subiect special al relațiilor de drept, care se desfășoară în conformitate cu izvoarele de drept internaționale și naționale.

Conform prevederilor Codului penal al Republicii Moldova, persoana juridică recunoscută vinovată de comiterea oricărei infracțiuni prevăzute la alin.(4) art.21 CP RM urmează a fi trasă la următoarele forme de răspundere penală:

- 1) amenda;
- 2) privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate;
- 3) lichidarea.¹⁷

După cum indică legiuitorul, pedeapsa penală aplicată în adresa persoanei juridice care a comis infracțiunea este amenda, care, de fapt, este considerată pedeapsă principală. Pedepsele penale în formă de privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate, precum și lichidarea sînt considerate pedepse complementare. Însă, după cum prevede legiuitorul, în unele cazuri ele pot fi aplicate atât ca pedepse principale, cât și ca pedepse complementare.¹⁸

Din cele indicate de legiuitor rezultă că persoana juridică recunoscută vinovată de comiterea oricărei infracțiuni prevăzute în art.21 alin.(4) CP RM urmează a fi trasă la răspundere penală conform alin.(1) art.63 CP RM, și nicidecum la răspundere penală sub formă de privațiune de libertate sau confiscare, așa cum susțin

unii funcționari ai organelor de drept nu doar din Republica Moldova, dar și din statele vecine.

Practica activității organelor de drept din Republica Moldova denotă că la calificarea infracțiunii de contrabandă comisă de către persoanele juridice apare un șir întreg de dificultăți, care în plan final favorizează fie clasarea cauzelor penale intentate, fie pronunțarea sentinței de achitare de către instanțele judecătorești de fond din țară. Motivul principal al clasării cauzelor penale este explicat prin imposibilitatea de a dovedi vinovăția persoanei juridice sau prin lipsa de probe materiale, care ar dovedi că anume persoana juridică este vinovată de comiterea infracțiunii de contrabandă. Un alt motiv de clasare a cauzelor penale este că la răspundere penală trebuie trasă persoana fizică – funcționarul care a întocmit documentele fictive pentru trecerea ilegală peste frontiera vamală a mărfurilor, obiectelor, încărcăturilor, și nu persoana juridică în cadrul căreia activează acest funcționar. În ce ne privește, considerăm că aceste motive de clasare a cauzelor penale nu sînt nici întemeiate și nici justificate.

Practica activității organelor vamale din Republica Moldova, din statele limitrofe și cele vecine demonstrează că circa 80-85 la sută din cazurile de contrabandă depistate sînt comise anume de persoanele juridice – participanți la activitatea economică externă. Acțiunile de contrabandă comise de către persoanele juridice sînt mult mai calificate comparativ cu cele comise de persoanele fizice, ceea ce, desigur, la momentul inițial al calificării infracțiunii își are locul și rolul său important. În această ordine de idei, opinia noastră se va axa doar pe unele cazuri de comitere a contrabandei, avînd ca subiect persoana juridică – participant la activitatea economică externă a Republicii Moldova.

Așa, spre exemplu, persoana juridică „C.” din or. Soroca, Republica Moldova, agent economic participant la activitatea economică externă, a întocmit cu un agent economic din or. Rotterdam, Olanda, un contract de vânzare-cumpărare a mărfii „Pastă din tomate”, pe care a început să o livreze conform condițiilor contractuale în țara de destinație. În una din livrările de rînd, la momentul turnării pastei de tomate în butoaiile din plastic a cîte 200-220 litri fiecare, la fundul a patru butoaie au fost tănuite 100 kg de cocaină, care urma să fie transportată pînă pe teritoriul Olandei. La intrare în Olanda autocamionul care transporta marfă sub acoperirea carnetului TIR a fost oprit de către serviciul vamal pentru a fi supus controlului vamal minuțios. În timpul controlului vamal al mărfii transportate, care avea sigiliul expeditorului la fiecare butoi în parte, aplicat oficial în bază de documente, cocaina a fost depistată, fapt asupra căruia au fost întocmite documentele de reținere cu confiscarea cocainei.¹⁹

După cum s-a stabilit ulterior, destinatarul mărfii din Olanda, aflînd despre intențiile ilegale ale agentului economic din Republica Moldova, a reziliat în mod urgent contractul de vânzare-cumpărare cu agentul economic din Republica Moldova.

În situația dată este evidentă vinovăția expeditorului mărfii (firma „S” din or. Soroca) la comiterea contrabandei, obiect material al acesteia fiind substanța narcotică – cocaina, deoarece fiecare butoi în parte avea sigiliul expeditorului, acesta neavînd careva urme de deteriorare. Prin urmare, firma nominalizată urma să fie trasă la răspundere penală ca subiect al infracțiunii dacă cocaina ar fi fost depistată la trecerea peste frontiera vamală a Republicii Moldova.

Un alt caz, care demonstrează elocvent comiterea faptei de contrabandă de către persoana juridică, a fost depistat de către funcționarii vamali din România.

Astfel, la intrare în România, funcționarii vamali din biroul vamal Albița au atras atenția asupra unui lot de marfă din sticlă care era transportat spre un agent economic din or. Oradea, România. În timpul controlului vamal al lotului de marfă „Borcane din sticlă” a fost stabilit că acest lot de marfă, conform documentelor de însoțire, ocupă doar o parte neînsemnată din semi-remorcă, iar restul era cutii din carton cu țigări, care erau tănuite după ambalajele mărfii din sticlă legal transportate.²⁰

În opinia noastră, în acest caz la răspundere penală urmează a fi trași atît expeditorul mărfii ca persoană juridică, cît și transportatorul acestui lot de marfă, care în momentul transportării acesteia figurează numai ca persoană juridică.

Sușținem acest punct de vedere, deoarece transportatorul internațional de mărfuri, care, de fapt, este recunoscut în activitatea vamală internațională ca subiect special al răspunderii în cadrul activității vamale, poartă răspundere juridică totală pentru lotul de mărfuri transportat de la expeditor la destinatar. Mai mult ca atît, activitatea transportatorului, la transportarea mărfurilor pe cale internațională, este reglementată în primul rînd de convențiile și acordurile internaționale în domeniu, care la fel prevăd răspunderea transportatorului la transportarea mărfurilor.

Așa, spre exemplu, mai mulți ani la rînd companiile de transporturi aeriene acreditate în Republica Moldova practicau transportarea ilegală peste frontiera vamală a mărfurilor cu destinație dublă; a utilajului industrial militar, inclusiv a armamentului. Încălcările legislației vamale, inclusiv ale prevederilor convențiilor și acordurilor internaționale, la transportarea acestor mărfuri cu statut juridic special au devenit atît de frecvente pe arena internațională, încît organismele internaționale

au început să reacționeze la activitatea ilegală a transportatorilor. Astfel, în urma unor investigații efectuate de reprezentanții OSCE ai ONU, experți în domeniul verificării transporturilor aeriene de arme și armamente, s-a constatat încălcarea convențiilor și acordurilor internaționale de către transportatorii nominalizați și, ca măsură de reprimare, aceștia au solicitat ca statele europene să nu le acorde coridoare aeriene de zbor și să le interzică intrarea în spațiul aerian al statelor Uniunii Europene.²¹

Bineînțeles, autoritățile statale din Republica Moldova, în primul rând Agenția de Stat a Aviației Civile, erau obligate să reacționeze dur la apelul Comisiei speciale de experți a ONU, asigurând astfel nu doar combaterea transportării nelegitime cu navele aeriene a mărfurilor cu statut special, dar și securitatea spațiului aerian, a vieților omenești, a echipajelor, pasagerilor care se află la bordul navelor aeriene.

Deci, conform celor relatate, putem concluziona că la transportul internațional de mărfuri întâlnim așa noțiuni ca „persoană juridică – agent economic al activității economice externe – expeditor/exportator de mărfuri”; „persoană juridică – agent economic, participant la activitatea economică externă – destinatar/importator de mărfuri” și „transportator de mărfuri”, care este în mod obligatoriu persoană juridică ce participă la îndeplinirea tranzacțiilor economice externe.

Documentele de procedură vamală denotă că în cazul în care persoana juridică – agent economic, participant recunoscut la activitatea economică externă, care este rezident al Republicii Moldova, încalcă regulile vamale sau comite infracțiunea de contrabandă, probleme deosebite și careva complicații la aplicarea sancțiunilor prevăzute de Codul vamal și de Codul penal ale Republicii Moldova s-ar părea să nu fie întâlnite.

Probleme destul de complicate apar în cazurile când infracțiunea de contrabandă este comisă de persoana juridică străină, care este expeditorul mărfii către agentul economic din Republica Moldova, care figurează în calitate de destinatar, îndeosebi când contrabanda este comisă de către transportatorul specializat în transportarea pe cale internațională a mărfurilor, în cazul traversării teritoriului Republicii Moldova în regim clasic de tranzit internațional. În asemenea situații apar probleme care practic nu pot fi explicate și nici nu au un careva răspuns calificat din punct de vedere teoretico-juridic la aplicarea mecanismului de sancțiuni penale. Problemele apar din motive pur reale și obiective, exprimate în următoarele:

- persoana juridică străină – agent al activității economice externe, își are sediul în afara hotarelor Republicii Moldova, caz în care nu putem avea acces la baza de date a activității agentului

economic în cauză, recunoscut ca subiect al infracțiunii de contrabandă;

- lipsa de documente adevărate inițiale care au stat la baza efectuării tranzacției, adică a exportării către agentul economic din Republica Moldova a mărfurilor, încărcăturilor, obiectelor;
- nu este posibil de a întocmi documentele de procedură penală (procesele-verbale de audiere a martorilor care au expediat lotul de marfă către Republica Moldova; confruntările între acești funcționari ai agentului economic etc.), fără de care nu poate fi pornită cauza penală de contrabandă;
- controlul bancar al persoanei juridice în cauză se află în afara Republicii Moldova, deci în cazul aplicării sancțiunii penale în formă de amendă accesul la controlul bancar pentru a aplica sechestru asupra acestuia nu este posibil;
- imposibilitatea de a solicita careva alte documente de la alte organe statale de pe teritoriul statului național de expediere/export al lotului de marfă către Republica Moldova.

Desigur, în situația comiterii infracțiunii de contrabandă, față de persoana juridică, participantă la activitatea economică externă, instanța de judecată poate aplica doar acele sancțiuni care sînt stipulate în art.63 CP RM:

- a) amenda;
- b) privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate;
- c) lichidarea.

Însă, după cum vedem, față de persoanele juridice străine care expediază ilicit către agenții economici din Republica Moldova careva mărfuri, obiecte, încărcături sau în adresa transportatorului de mărfuri care efectuează transportarea ilicită a mărfurilor prin regimul de tranzit clasic internațional prin teritoriul vamal al statului nostru, sancțiunile prevăzute la art.63 alin.(1) CP RM nu pot fi aplicate atît sub aspect practic, cît și teoretic. Această imposibilitate se explică prin faptul că organele vamale ale Republicii Moldova nu au acces la sediul persoanelor juridice străine, la conturile lor bancare, ca mai apoi să aplice sancțiunea în formă de amendă, de privare de dreptul de a exercita o anumită activitate, nemaivorbind de lichidarea persoanei juridice care are sediul pe teritoriul statului străin.

Ținînd cont de faptul că, după cum relatează practica activității vamale atît a Republicii Moldova, cît și a statelor vecine, o parte semnificativă din cazurile de contrabandă o comit anume agenții economici străini și transportatorii de mărfuri, încărcături și obiecte, care la fel figurează ca persoane juridice străine și care se deplasează în regim de tranzit clasic internațional pe

teritoriul vamal al Republicii Moldova, considerăm necesar de a propune ca în Codul penal al Republicii Moldova să fie efectuate modificări și completări, prin care să fie prevăzută sancțiunea penală în formă de **aplicarea sechestrului** asupra lotului de marfă sau a unității de transport a agentului economic, care este recunoscut subiectul infracțiunii de contrabandă și care constituie echivalentul sumei mărfurilor introduse sau descărcate pe teritoriul vamal al Republicii Moldova fără achitarea plăților și taxelor vamale, cu confiscarea ulterioară a acestora.

La compartimentul aplicarea sancțiunii în formă de confiscare, ținem să menționăm că în practica vamală a fostei URSS, dar și în perioada primilor ani de la declararea independenței Republicii Moldova, în cazurile în care era imposibilă aplicarea sancțiunii în formă de amendă în adresa persoanelor fizice care tranzitau țara sau aveau locul de reședință în afara hotarelor Republicii Moldova, era prevăzută ridicarea, cu transmiterea fără recompensă în posesia statului a bunurilor persoanei recunoscută vinovată de încălcarea regimului vamal. Considerăm că în situația creată ar fi destul de utilă aplicarea sechestrului ca formă de sancțiune penală asupra averii persoanei juridice străine, care figurează ca transportator la transportarea pe cale internațională a mărfurilor, încărcăturilor și valorilor și care a comis fapta de contrabandă pe teritoriul vamal al Republicii Moldova.

Referințe:

- ¹ Legea Republicii Moldova cu privire la transporturi, adoptată de Parlamentul Republicii Moldova în baza Legii nr.1149-XIII din 21.05.1997 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 1997, nr.67-68.
- ² *A se vedea:* Т.Н. Чмель. *Малая таможенная энциклопедия.* – Москва: Центр экономики и маркетинга, 1997, p.235-236.
- ³ Anexa nr.7 privind agreearea containerelor la Convenția vamală relativă la transportarea internațională a mărfurilor sub acoperirea carnetelor TIR (Convenția TIR), semnată la Geneva la 14 noiembrie 1975, la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr.1318-XII din 02.03.1993, în vigoare pentru Republica Moldova de la 26 mai 1993 // *Tratate internaționale.* – Chișinău, 1998, vol.6, p.7.
- ⁴ Anexa nr.5 la Convenția TIR. „Plăcile TIR”.
- ⁵ Convenția internațională cu privire la contractul internațional de transportare a mărfurilor cu transportul auto pe șosele (Convenția CMR), semnată la 19.05.1956 la Geneva. Republica Moldova a aderat la 26.11.1993 // *Справочник по Конвенции TIR.* – Кишинэу: Еврика, 2003, p.40-41.
- ⁶ Пункт 10 раздела „Комбинированные перевозки” // *Справочник по Конвенции CMR.* – Кишинэу: Еврика, 2003, p.126-128.
- ⁷ Art.55 din Codul civil al Republicii Moldova adoptat de Parlamentul Republicii Moldova în baza Legii nr.1107-XV din 06.06.2002 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.82-86/661.
- ⁸ Art.68 din Codul civil al Republicii Moldova.

- ⁹ Art.231-232 din Codul vamal al Republicii Moldova, adoptat în baza Legii nr.1149 din 20.07.2000, în vigoare de la 23.12.2000 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2000, nr.160-16/1201.
- ¹⁰ Art.21, art.248-249 din Codul penal al Republicii Moldova, adoptat în baza Legii nr.985-XV din 18.04.02, în vigoare de la 12.06.2003 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2002, nr.129-129.
- ¹¹ *A se vedea:* A.Băieșu. *Contractele comerțului internațional: Suport de curs.* – Chișinău: CEP USM, 2007, p.166-192; D.Mazilu. *Dreptul comerțului internațional. Partea Generală. Titlul II, Capitolul II. Principiile dreptului internațional.* – București, 2006, p.84-108.
- ¹² Art.231 pct.1), 2), 4), 5), 7), 8), 9), 10), 13), 14), 15), 16), 17), 18), 19) din Codul vamal al Republicii Moldova.
- ¹³ Art.232 lit.a), c), d), e), f), g), h) din Codul vamal al Republicii Moldova.
- ¹⁴ Art.268 din Codul de procedură penală al Republicii Moldova, adoptat de Parlamentul Republicii Moldova în baza Legii nr.122-XV din 14.03.2003 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2003, nr.104-110/110 (1197-1203).
- ¹⁵ Art.21 alin.(4) din Codul penal al Republicii Moldova, modificat prin Legea nr.30-XVI din 23.02.2006 // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.43-46.
- ¹⁶ În calitate de agent economic este recunoscută persoana sau grupul de persoane, care îndeplinește funcții bine determinate din viața economică. *A se vedea:* Dicționar de economie. – București: Editura Economică, 2001, p.24.
- ¹⁷ Art.63 alin.(1) din Codul penal al Republicii Moldova.
- ¹⁸ Art.63 alin.(3) din Codul penal al Republicii Moldova.
- ¹⁹ Ziarul Молдавские ведомости, 2004, nr.14.
- ²⁰ www.BaniiNostri.ro
- ²¹ „Ziarul de gardă”, 2005, nr.42(64).